

Szerdai idő: Élénk déli, délnyugati szél. Több helyen újra záporosó. — A hőmérséklet alig változik.

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

PEST

X. évfolyam, 40 (2607) sz. Kedd

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 18

Megnemtámadási egyezményt kötött Bulgária és Törökország

A balkáni bonyodalmak teljes megakadályozását remélik a megállapodástól

Istanbulból jelenti a NTL: Az ankarai rádió közlése szerint a török külügyminiszter és a bolgár követ nyilatkozatot írt alá. A nyilatkozat azon a baráti kapcsolaton alapszik, amely a két ország között fennáll.

Szófiából jelenti a NTL: A világpolitikai események forgatagában nagy jelentőséggel bír az a megnemtámadási egyezmény, amely Törökország és Bulgária között jött létre. Az utóbbi hónapok folyamán a bolgár diplomácia minden törekvése a bolgár-török viszony megjavítására irányult. A két ország közti kap-

csolat meglehetősen ellenséges volt, éppen ezért kénytelenek voltak a közös határ mentén jelentékeny számú csapatot készenlében tartani annak ellenére, hogy egyik állammal sem voltak támadó szándékai. Megkezdődtek tehát a tárgyalások az ellentétek kiegyenlítésére és a csapatok visszavonására vonatkozólag. Ezek a megbeszélések mindkét részről barátságos hangnemben folytak, az utóbbi időben egyes sajtóhangok rámutattak arra, hogy küszöbön áll a megegyezés. Most ez a megegyezés létre is jött a legutóbb közzétett angol figyelemztetések ellenére is.

Bizonyos feltételezések szerint Bulgáriát most elkerülik a fejlemények. Vannak olyan vélemények, amelyek azt hiszik, hogy az Olaszország és Görögország közötti háború továbbra is elszigetelt marad és nem terjed át a Balkán többi részére.

Angliában egyelőre óvatosan fogadják a török-bolgár barátság megnyilatkozását.

Budapestről jelenti. Az Esti Újság írja: A Nemzetközi Sajtó-tudósító jelenti Londonból, hogy az angol kormány egyelőre óvatosan meg-

jegyzéseket fűznek a bolgár-török megnemtámadási egyezmény aláírásához. A kormány első teendője az volt, hogy utasította az ankarai nagykövetet, és a szófiái követet, hogy táviratban tájékoztassa Londont az új fejlemény lehetséges következményeiről.

A részletes jelentés megérkezéseig arra szorítkoznak, hogy a bolgár-török egyezmény nem változtatja meg jelentősen a balkáni helyzetet.

Hétfőn este a külügyminisztérium szóvivője rövidesen megemlékezett az egyezményről és természetesen igyekezett kicsinyíteni annak jelentőségét. Megállapították, hogy Törökország az utóbbi időben ismételtlen közölte, hogy a balkáni államokat semlegesíteni akarja egyesíteni. A feltevés rövid és részben ellentmondó magyarázatból kifutik, hogy London nem számított ilyen messzemenő bolgár-török megállapodásra, amely a két állam katonai viszáljának újítását hangsúlyozza.

Az egyezmény szövege

A török és bolgár kormány megállapítja, hogy a vélemények kölcsönös kicserélése szerencsés eredményekre vezetett. Már több ízben hozta elő a két ország külpolitikai irányának meghatározásához, a közös érdekek alapján, valamint ama közös célok kidomborítása mellett, hogy érintetlenül megtartsák a bizalmat és a barátságot a két ország között. Hűen kitartanak emellett a baráti szerződés mellett, amely megtörhetetlen békét állapított meg a két ország közt, az őszinteség és az örök barátság alapján. At vannak hatva attól az óhajástól, hogy a kölcsönös bizalompolitikáját folytatják, amely a legsúlyosabb pillanatokban is biztosíthatja a békét és a biztonság kölcsönös tisztelétét. Elhatározták, hogy új eszmecserét folytatnak, melynek során, tekintet nélkül azokra a szerződésbeli kötelezettségekre, amely más államokkal szemben fennáll, a következő egyezményt kötötték:

1. §. Törökország és Bulgária külpolitikájuk változatlan alapjául fogadják el azt, hogy tartózkodni fognak minden támadástól.
2. §. Mindkét kormány át van hatva a legbarátságosabb szándékoktól egymás iránt és el vannak határozva arra, hogy még jobban kifejlesztik az egymás közti jószomszédi viszonyt.
3. §. Mindkét kormány kijelenti, hogy hajlandó módot keresni a két ország közti kereskedelmi kapcsolatok kifejlesztésére, a fennálló gazdasági rendszer keretén belül.
4. §. Mindkét kormány reméli, hogy a két ország sajtóját a barátság és az egymásközti bizalom hatja át.

A nagyfontosságú deklarációt Szaracsoglu török külügyminiszter és Kirov ankarai bolgár meghatalmazott miniszter írták alá Ankarában.

A török-bolgár megegyezés kedvező hatása az egész Balkánon érezhető

Nemzetország és a Szovjet együttműködésének jeleként értelmezik Belgrádban az egyezményt

Belgrádból jelenti. (Bud. Tud.) A bolgár-török megnemtámadási nyilatkozat rendkívül kedvező hatást váltott ki az egész Balkánon. Balkáni politikai körökben megállapították, hogy ez a nyilatkozat olyan nagyhatalmak balkáni együttműködésének eredménye, amelyek közvetlenül érdekelve vannak.

Ebből a nyilatkozatból kiválóan az elsősorban Németország és a Szovjet diplomáciai együttműködésének jelei. Szovjet részről állandóan hangsúlyozták a feketetengeri államok

nyugalmanak szükségességét. Német részről ugyancsak több ízben kijelentették, hogy nem akarják, hogy a Balkánon a viszály tovább terjedjen.

Bulgáriában találgatják milyen hatása lesz ennek a nyilatkozatnak a görög-olasz viszályra? Egyelőre szintén nyílt ez a kérdés. Még nem lehet tudni vajjon Bulgária területén lejátszódnak e nagyjelentőségű események, vagy pedig a török-bolgár nyilatkozat következtében ezekre az eseményekre egyelőre nem lehet számítani?

Görögországban is szívesen fogadták a bolgár-török megegyezést

Belgrádból jelenti. A Politika athéni jelentése szerint a ma nyilvánosságra került bolgár-török megnemtámadási szerződéssel kapcsolatban görög hivatalos körökben úgy nyilatkoznak, hogy a deklaráció azt a célt szolgálja, hogy a Balkánon elkerüljék a további komplikációkat. A

bolgár-török megállapodást a bolgár közvélemény szívesen fogadta. Hivatalos helyen kiemelik, hogy a deklaráció bevezető részében hangsúlyozza, hogy harmadik állammal kötött szerződéseket nem érint. A szerződést pacifista aktusnak tekintik.

Megkezdődtek az orosz-japán tárgyalások

Engedményeket adnak mind a két részről. Japán Amerika ellen akarja biztosítani magát a Szovjetunióval való megegyezéssel

Moszkvából jelenti. (NTI) Hétfőn megkezdődtek az orosz-japán tárgyalások.

Londonból jelenti: Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy a Szovjetunió és Japán között néhány héten belül megegyezésre van kilátás. Ez alkalommal külső Mongólia és Mandzsukuo kérdését figyelmen kívül hagyják és Japán a Szovjet követelésére felfüggeszti északkeleti irányban mutatkozó aspirációit. Helyette déli irányban igyekszik expanzív törekvéseit megvalósítani. Ez esetben Angliával és az Egyesült Államokkal kerülne összeköttetésbe. Ebben az esetben a Szovjetunió felől a háta biztosítva van.

Angol politikai körök véleménye szerint ha a szerződés létrejön, London és Washington tisztában lesznek Japán szándékaival.

Japán bebizonyítja a világ előtt, hogy elég erős közös életter felépítésére és megszilárdítására

Tokióból jelenti. (NTI) Matsuoka japán külügyminiszter a képviselőházban beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki: — A diplomácia, a hadsereg és minden békés fáradozás előfeltétele az erős hadsereg. Nem folytathatunk erőteljes külpolitikát erős hadsereg nélkül.

Külföldön az a benyomás keletkezne, hogy ingadozók lettünk eltökélt segítségben, vagy pedig országunk kimerítette anyagi erejét. Japannak ezért be kell bizonyítania a világ előtt, hogy minden nehézség ellenére is elhatározza a közös életter felépítését és megszilárdítását.

Mihalovics Zsigmond előadása a Katolikus Akció munkájának kiterjesztéséről és jövődő célkitűzéseiről

Szent László ősi egyházmegyéjének papsága ebből az alkalomból hódoló táviratot intézett a Kormányzó urhoz, a bíboros hercegprimáshoz és a miniszterelnökhöz

Nagyvárad. Saját tud. Mihalovics Zsigmond, a Katolikus Akció országos igazgatója — amint már megírtuk — tegnap este Nagyváradra érkezett, hogy itt a nagyváradai egyházmegye összegyűlt papsága előtt ismeretesse a Katolikus Akció anyaországbeli munkásságát és jövő célkitűzéseit. A kedd délelőtti ismertetésre nagyszámban jelent meg az egyházmegye papsága. Az összejövetelt a püspöki palota konzisztóriális termében tartották meg, ahol az előadást dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök nyitotta meg. Megnyitójában üdvözölte Mihalovics Zsigmondot és a megjelent papságot kérte, hogy kísérik figyelemmel az ismertetést s az előadás után felszólalásukban nyilvánítsák majd véleményüket.

Dr. Lestyán Endre prelátus-kanonok, székesegyházi plébános, a helybeli Katolikus Akció szervezőjének elnöke ismertette az előadás jelentőségét, rámutatva a hatalmas erőre, amelyet a Katolikus Akció munkája itt jeleníteni fog.

Mihalovics Zsigmond tartotta meg ezután részletes, szemléltető, és mindvégig élvezetes előadását. A Katolikus Akció munkájának részletezése után rátért a jövő terveinek ismertetésére. Ezeknek a terveknek a magyar közéletet fokozottabban erkölcsi ellenőrzése és irányítása képezi legfőbb célkitűzését.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után a helybeli és a megyei papság tagjai szólaltak föl és közölték gyakorlati észrevételeiket az itteni munkával kapcsolatban. Az összejövetelt a palota nagy ebédlőjében közeledő fejezte be.

Hódoló táviratot a Kormányzóhoz, a hercegprimáshoz és a miniszterelnökhöz.

A gyűlésről úgy a Kormányzó Ur Ófőméltóságához, mint Serédi Jusztinián bíboros hercegprimáshoz hódoló táviratot intéztek. Horthy Miklós kor-

mányzó urunkhoz a következő táviratot küldték:

„Szent László ősi egyházmegyéjének katolikus papsága, amely különösképpen szenvedte a 22 éves elnyomást, amikor a felszabadulás után első ízben gyűlt össze Szent László ősi városában, hogy a Katolikus Akció útján belekapcsolódjék az országos keresztény építőmunkába, alattvalói hódolattal köszönti Főméltóságodat.

Dr. SCHRIFERT BÉLA
apostoli kormányzó-helynök

A bíboros hercegprimáshoz a következő táviratot küldték:

„Szent László ősi egyházmegyéje hódolattal köszönti Főmagasságodat

arról az összejövetelről, amelyen a magas vezetése alatt álló Katolikus Akció országos munkájába való bekapcsolódását tárgyalta.

Dr. SCHRIFERT BÉLA
apostoli kormányzó-helynök

Az összejövetelről hódoló táviratot intéztek Teleki Pál gróf miniszterelnökhöz is a következő szöveggel:

„Szent László ősi egyházmegyéjének római katolikus papsága, amikor a boldog felszabadulás után először tárgyal arról, hogy miként kapcsolódjék bele az ország keresztény építőmunkájába, hódolattal köszönti Excellenciádat.

Dr. SCHRIFERT BÉLA
apostoli kormányzó-helynök

Ujabb Darlan-Laval találkozó

Laval minden ellenségét eltávolították a kormányból

Párizsból jelenti a N. T. I.: Darlan tengernagyot kedden Párizsba várják.

Belgrádból jelenti: A Politika vichyi jelentése szerint Petain marsall tegnap Darlan, Hutziger és Baudillire bevonásával fontos konferenciát tartott. Politikai körök véleménye szerint a kormány mindent elkövet, hogy egy újabb Darlan-Laval találkozó jöjjön létre és ezen végleg megszülessék a meg egyezés.

Hangsúlyozzák, hogy mindenkit eltávolítottak a kormányból, aki nem volt hajlandó Lavallal együttműködni. Flandin, Peyroulton nem tagja a kormánynak. A helyzet megérett a Lavallal való tárgyalások folytatására.

Darlan elindult Lavalhoz.

Párizsból jelenti: Darlan gépkocsin elutazott Vichyből Párizsba, ahol Lavallal fog tárgyalni.

Amerika tervezetet terjesztett Németország és Anglia elé a megszállott államok megsegítéséről

Berlinből jelenti a N. T. I.: Hoover, az Északamerikai Egyesült Államok volt elnöke rádióbeszédében közölte,

hogy Németország és Anglia kormányai elé tervezetet terjesztettek, amelynek értelmében a kis megszállott államoknak segíteni lehetne. Próbaképpen Belgiumot lehetne vizsgálni alá venni. Halifax lord washingtoni nagykövét tiltakozott a terv ellen, kijelentette, hogy Anglia nem engedheti meg, hogy Európán kívüli államok élelmiszert bocsássanak rendelkezésre.

Német politikai körökben ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy a nagykövét nyilatkozata teljes elismerése annak, hogy az angol ostromzár egész Európa ellen irányul.

Laos népe ragaszkodik a francia védnökséghez.

Saigonból jelenti a N. T. I.: Laos tanácskozó testületének valamennyi benszült tagja határozatot fogadott el, melyben ünnepélyesen kijelenti, hogy Laos népe a francia védnökség alatt akar maradni.

Meg kell engedni, hogy az árak rendesen alakuljanak ki

Érdekes felszólalás a képviselőházban

(A képviselőház ülése). A képviselőház kedden folytatta a pénzügyminiszter beszéde feletti vitát. Tíz órakor nyitotta meg az ülést Tasnády Nagy András elnök. Az első felszólaló Szeder Ferenc (Szoc. dem.), aki a mezőgazdasági munkásbér megállapításával kapcsolatos kifogásait hangoztatta és kérte, hogy legalább olyan szociális védelemben részesítsék a mezőgazdasági munkásokat, mint az ipari munkásokat.

Reibel Mihály (Ker. Párt) sürgette a méhérszet felkarolását kölcsonókkal való támogatással. Megrendüléssel

emlékezett meg az árvízről. A legnagyobb elismerését fejtette ki a honvédségnek éjt nappallá tevő munkájával kapcsolatban. Hangoztatta, hogy a mezőgazdasági ármegállapítással kapcsolatban meg kell engedni, hogy az árak rendesen alakuljanak ki, mert a gazda nem foglalkozik olyan mezőgazdasági ággal, amelyre ráfizet. Nem kell félni a pénz hígításától, ha a mezőgazdasági termények árát feleltetik. A kormány iránt bizalommal viseltetik és a pénzügyminiszter munkatervét elfogadják.

Tartályhajók repültek a levegőbe az istanbuli és texascity-i kikötőkben

Istanbulból jelenti: (NTI) Egy Istanbulban horgonyzó motoros vontatóhajó levegőbe repült. Heten súlyosan megsebesültek. A dokkokról többen el-tűntek. Az eltűntek száma ismeretlen.

Newyorkból jelenti: (NTI) Texas Cityből jelenti, hogy Massachusetts nevű tartályhajó több ezer hordó benzinnel felrobbant. A robbanás következtében egy ember életét veszítette, többen megsebesültek.

Romániában 4500 kereskedelmi társaság közül csak 350 van zsidó kézben

Bukarestből jelenti: (MTI) A zsidó törvény alapján eddig végrehajtott intézkedésekről a hivatalos közlöny számol be, amit közölnek a lapok is. A közhivatalokból eltávolították az összes zsidó tisztviselőt és közvetlen munkatársakat. Hasonlóan intézkedtek a honvédelmi miniszteriumban és általában a hadseregben szolgálatot teljesítő zsidókra nézve. A szabadfogalmi, kozásu zsidókat (ügyvédek, orvosok stb.) kirekesztik a kamarákba) és számukra külön kamarát állítanak fel. 4500 kereskedelmi társaság közül már csak 350-nek van zsidó vezető tisztviselője. December 31-i érvénnyel a pénzügyminiszterium minden zsidótól megvonta a szeszárúsítási engedélyt. Megvonták a zsidóktól a mozi engedélyt is. Kirekesztették őket a nemzet propaganda szolgálatból és a sportegyesületekből.

Katonai felügyelet alá helyeztek Romániában minden vállalatot

Bukarestből jelenti: (NTI) Rendelet jelent meg, amely szerint minden állami vagy magánvállalat katonai felügyelet alá helyezhető, ha az állam érdekei megkívánják. A rendelet első sorban azokat a vállalatokat érinti, amelyek nem országvédelmi célokra dolgoznak, másodsorban azokat, amelyek az országos mozgósítási tervben szerepelnek. Ha szükséges, más vállalatokat is katonai felügyelet alá helyezhetnek, ami azt jelenti, hogy a vállalatok a katonai hatóságok felügyelete és igazságszolgáltatása alá tartoznak. Az ilyen vállalatok egész személyzete mozgósítottként tekintendő, nem léphet ki a szolgálatból és nem bocsátható el. Az elkövetett kihágásokat szabottásként büntetik. A fizetés és rangfokozatok változatlanok maradnak.

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirukuszlovarnóhól missziós apácává lett

Beáta nővér

életrajzát.

Mozifilmnel érdekesebb eseményhalmazt tár olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenki ben csoda'kozást, apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki

Ára 340 Pengő

A Kormányzó légiutat tett az előntött Alföld felett

Megkezdtek működésüket a Vörös Kereszt repülőgépei az árvízszújtott területek felett

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Kormányzó Ur öfőméltósága hétfőn délután három óra tájban repülőgépen az árvízszújtott területek megtekintésére indult. A repülés több órát vett igénybe.

A Kormányzó Ur öfőméltóságát repülőútján elkísérte vitéz Bonczos Miklós árvízvédelmi kormánybiztos, vitéz Kenese Waldemár altábornagy és a közforgalmi repülés főnöke, valamint szolgálatban levő szárnysegéde.

A gépet Ujváry László és dr. vitéz Takács Nándor vezették. Repülőútja a következő volt: Budapest—Háromsziget, Soltig, Fülöpszálláson keresztül vissza Budapestig.

Paksnál megmozdult a Duna jege

Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, árvízvédelmi kormánybiztos jelenti: Paktól lefelé a Duna jege megmozdult és állítólag végig zajlik.

A Vöröskereszt egylet légi mentő szolgálatának repülőgépei kora reggel megkezdtek a keringést az árvíz folyton veszélyeztetett területek felett. A repülőgépekről kotszereket és segélycsomagokat dobnak le a víztől körülzárt helységekre, azonkívül a honvédség mentő csónakjait a magasból irányítják a biztonságos területek felé.

A földművelésügyi miniszter szegedkörnyéki szemleútja.

Szegedről jelenti: (MTI) Br. Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter hétfőn déli fél kettőkor Szegedre érkezett. A miniszter megismerli az árvízszújtotta területeket.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter hétfőn este a város vendégeként szűk körű vacsorán vett részt. Az üdvözlésre adott válaszában hangsúlyozta, hogy mély benyomást keltett benne az az igyekezet, emellett a város lakossága a belvizekkel szemben saját javait menteni igyekszik. Megtekintette a veszélyeztetett helyeket és bizik abban, hogy ha az időjárás csak egy kissé is javul, a belvizek levezethetők lesznek és a termelés biztosítható lesz.

Szatmáron is feltört a talajvíz.

Szatmárnémetiből jelenti: (MTI) A talajvíz a város környékén mindinkább növekszik. A város külterületén az éjszaka öt ház összeomlott.

Fülöpszállásról Kecskemétre szállítják az árvízkárosultakat.

Budapestről jelenti: (MTI) A Magyar Távirati Iroda munkatársa az árvízvédelmi kormánybiztoságon, az árvíz helyzetéről a következő értesítést szerezte. A kedde virrado éjszaka Solt községben a víz husz-huszonöt centiméterrel apadt. A mentést egész éjjel folytatták. Nem messze Kissolton a lakosság egyelőre biztonságban van. A hajnali órákban katonai csónakokat küldtek Kissoltra. Emberáldozat nincs. Solt közelében levő Harta községből érkező jelentés szerint

Solt egyrésze víz alatt áll. A községgel megszakadt az érintkezés. A lakosságot a dombokra szállították.

A honvédség a Solt alatt és innen keletre levő tanyákra vitte a lakosságot. Harta körül a lakosság nyulgátat emel. Dunapataj és Bástiek felé haladó műutat Harta felől a víz délnyugati irányban átlépte. A katonaság és a lakosság nyulgátakat épít, hogy a közlekedés ne akadjon meg Duna-

patajt és Hartát kedden részben kiurították. Dunafoldvári jelentés szerint kedden hajnalban az ételmiszert szállító gépkocsik megérkeztek a községbe. Ezeket akarják most eljuttatni a lakossághoz. Dunaszentmiklós és Kiskörös között megtörtént a kisebb átereszek betömése.

Ma reggel fél hat órakor Akasztó községből a Kigyós Ernél a víz átlép-

te a törvényhatósági utat. Kiszálltak az áthidalásra, úgy hogy Solt felől a menekülők elszállítása lehetséges. — Egyedül Kecel községben veszélyes a helyzet. Kiskörösön nincs veszély. Fülöpszállásról kedden délelőtt jelentések szerint a mentés teljes erővel folyik. Bár rendkívül erős az ár és a nagy jégtáblák is akadályozzák a munkát, eddig körülbelül száz embert helyeztek el az állomáson levő vasuti kocsikba. Ha megtelnek a vonatok, elindítják Kecskemétre. Dunapatajon mintegy százötven házat veszélyeztet a víz. Itt-ott már befolyása is van a víznek. Azt tervezik, hogy a Mohács vidékén előálló torlaszokat is bombazzák.

A Magyar Távirati Iroda munkatársa úgy értesült, az árvízvédelmi kormánybiztoságon, hogy Solt községben kedden délelőtt féltizenegykor a vasuti állomáson egy méteres volt a víz.

Az áradat tovább halad Kalocsa felé

Víz alá került Dunavecse

Budapestről jelenti: (MTI) Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, árvízvédelmi kormánybiztos, kedden délelőtt tíz órakor a következő jelentést adta ki:

Soltól Hartán keresztül Kisköröse vezető törvényhatósági út mellett kitört árvíz szintje rohamosan emelkedett és a hajnali órákban Akasztónál már egy magasságban volt a törvényhatósági uttal. Körülbelül fél hat órakor Akasztónál áttört az uttestet és a Kigyós-ér medrében gyorsan halad Szakmár és Kalocsa felé. Akasztó község kiürítését a közigazgatási hatóság elrendelte, ami még ma meg is történik.

Fülöpszállás felé lassan halad az árvíz, mert először a környező mélyterületet kell megtöltenie, ami húzamosabb ideig tart, ezért az árvíz még most is hat kilométerre van. Fülöpszállástól itt ez idő szerint még csak a kiürítésre van készenlét.

Értesítések futottak be arról, hogy

Kiskörös—Kalocsa vasutvonal mentén a kisebb átereszeket betömtek. Harta és Dunapataj körül a polgári lakosság nyulgátat emel. Nyulgát készül a Kalocsáról Dunapataj felé vezető út szélén is, hogy a forgalmat fenn lehet tartani.

Vitéz Bonczos Miklós árvízvédelmi kormánybiztos jelenti kedden délelőtt tíz óra tíz perckor: Dunavecson az éjjel a víz a vasuti töltésen keresztül beomlott a község belterületére. A katonaság és a közérő tovább dolgozik, hogy megakadályozza a víz beömlését. Két nyílást betömtek. A Duna vize Dunavecson 634 centiméterre csökkent, tehát az apadás a tetőzés óta 135 centiméter. Az ételmiszerszállítványok megérkeztek Dunavecsére. Ezer fáklyának, háromezer liter motalkónak és a szükséges kőolajnak a helyszínre szállításáról intézkedtem. Kalocsa városában mintegy 2800 menekült érkezett. Elelmezésük érdekében megtettem a szükséges intézkedést.

Tizenhatmillió pengő — az erdélyi vasútvonalak fejlesztésére

125 km. hosszúságban indul meg a munka. — Budapesttől Besztercéig elsőrangú vonalhoz jut a MAV. — Az átépítés idejére korlátozások lesznek egyes vonalakon

Budapestről jelenti: A kormány újabb tizenhat milliót fordít az erdélyi vasútak fejlesztésére. A MAV és a kormány együttesen tizenhat millió pengőt bocsátott rendelkezésre az erdélyi vasútak kijavítására és építésére. Ezt a műveletet a legközelebbi idő alatt végrehajtják. Összesen 125 kilométer hosszúságban indul meg a munka. Nagykároly—Sarmaság—Kisilva — Szeretfalva — Beszterce szakaszon.

Ha ezt befejezik, akkor Budapest-

től Besztercéig elsőrangú vonala lesz a MAV-nak. A sineken mindenfajta kocsik közlekedhetnek. Kicsérlik a talpfákat és biztonsági berendezéseket készítenek. Az átépítés idejére a Nagykároly—Sarmaság vonalat kikapcsolják a forgalomból. Ezalatt Erdőhályfalva—Szekelyhid—Sarmaság — Dés irányában bonyolítják le a forgalmat. A munkának, mely nemcsak közlekedési, hanem szociális szempontból is nagyjelentőségű három hónap alatt kell befejeződni.

Cvetkovics az óradikális párt vezérével tárgyal

Bélgárdból jelenti: A belgrádi lapok jelentése szerint Cvetkovics miniszterelnök tegnap találkozott az óradikális párt vezérével és hosszabb megbeszélést folytatott vele.

A Dunatanács csütörtökön kezdi meg első ülését

Budapestről jelenti: (MTI) A trianoni békeszerződéssel létrejött Nemzetközi Dunabizottság megszűntetésével egyidejűen a Dunatanács február 20-án kezdi meg első ülését.

Radu Cretianut is letartóztatták a januári lázadás miatt

Rendelettel szüntették meg a letartóztatott vasgárdisták rendőrségi verését.

Bukarestből jelenti: A januári lázadás további részeseit tartóztatták le a román hatóságok. A közlés szerint közöttük van Radu Cretianu volt berlini román követ is.

A belügyminiszterium közlése szerint a rendőrséget utasították arra, hogy emberségesen bánjanak a letartóztatott légionistákkal. A fogságba vetett vasgárdistákat nem szabad verni. A rendelet felszólítja a polgárságot, ha ilyen esetek tudomására jutnak, személyesen jelentsék a belügyminiszternek.

Megérkeztek Törökországba a bukaresti angol követség tagjai.

Istanbulból jelenti: (NTI) Az Ismir török gőzös, amely a bukaresti angol követség tagjait szállítja, Istanbulba érkezett.

Kölcsön tavaszi vetőmagot adnak a húsz holdnál nem nagyobb területtel rendelkező kiszáradt részére

Nagyvárad thj. város polgármestere ad 5602—1941. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesítem a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságot, hogy a Földművelésügyi Miniszter ur a 20 holdnál nem nagyobb területtel rendelkező kiszáradt részére kölcsön tavaszi (zab, árpa és tengeri) vetőmagot biztosít. A kölcsönadott vetőmag pénzben fizetendő vissza folyó évi szeptember 1-én. A 20 holdnál nagyobb, de 100 holdat el nem érő területtel rendelkező kiszáradt ugyancsak kaphatnak tavaszi, zab, árpa és tengeri vetőmagokat, de csak készpénzfizetés mellett. Felhívom a lakosság figyelmét ezen vetőmag akcióra azzal, hogy igénylésüket azonnal, legkésőbb folyó hó 20-án déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztálynál (város-háza, I. em. 24.) jelentsék be. Késve érkezett bejelentések figyelembe nem vehetőek.

Nagyvárad, 1941. február 17.

Dr. Gyapay,
polgármester

A szakajtó

*

A szakajtóról általában annyit tudunk, hogy gyékényből font kosár, melyben jó háziasszonyok a sütésre szánt kenyeret viszik a pékhez. De hogy egy ilyen szakajtó kosárnak milyen fontos szerepe lehet egy törekvő, dolgozó nő életében, azt az alábbi, korpének is méltán beillő esei ismerteti.

A szakajtó tulajdonosa egy eléggé ismert, kedves árva urileány. Egyszerű, igénytelen kis alakját hiába keresnők a déli korzón, klubokban, bálókban, avagy egyéb szórakozó helyeken. Nem. Ő ülasmire nem ér rá. Tipikus alakja a mai céltudatos, okos ügörgző nőnek, aki szerényen húzódik meg egy Szaniszló-utcai lakás kicsiny leányszobájában.

Bukaresztben találkoztam vele utoljára. Az ottani zeneakadémia egyetlen magyar, kitüntetéssel végzett növendéke volt s a filharmoniai társaság Beethoven estjén lépett fel először. Majdnem a karjaimba szaladt az Atheneum lépcsőjén.

— Drukkol kicsi lány?

— Nem, igazán nem drukkolok, — válaszolta, — csak szívesen elengedtem volna ezt a szereplést. Valahogy nem szeretem Beethoven! Chopin, az igen! Az egészen más. Jobban megérem, át tudom érezni teljes egészében. — S már rohant is tovább.

Aggódva vártam a hangverseny kezdetét. Féltem ezt a kedves teremlést, az én idegenben küzdő magyar kis testvéremet. De amikor a pódiumra lépett és közvetlen egyszerűséggel üdvözölte a hatalmas termet szűfőlásig megtöltő közönséget, rögtön láttam, hogy félelmem alaplan volt.

Aztán játszani kezdett, ideális, finom lelkületének minden melegevel, minden visszafojtott tomboló szenvedélyével. Törékeny, karcsu fehér alakját szinte elnyelte a hatalmas fekete zongora, de nem rettent meg tőle. Ráette fehér kis kezét a sok fogu szörnyetegre s az Eroica harci radójától a legfinomabb pianissimoig megadásra kényszerítette, lejegyezve hatalmas ellenfelét. És állt a tomboló tapsviharban a kis városi leány, kedvesen mosolyogva révedező tekintettel elnézve az ember-tömeg feje fölött valahova a messzeségbe, mint a keresne, várna valakit. És mélyeséget sötét szeméből lassan pergett alá egy áruló könnyecskepp.

A lapok elragadtatva írták róla s esakhamar közkedvelő tagja lett a bukaresti előkelő, zenekedvelő köröknek. A tomboló magyargyűlölet közepette megszokott vendége volt a Brancoveanu hercegi palota szombati zeneestélyeinek, nyaranta heteket töltött Enescu, az immár világhírű román hegedűművész sinaiai kastélyában s a nagy klasszikusok mellett magyar nőiára tanította a ház népét. Dalos kis ajkán soha sem fogyolt ki a nóta, valóságos beleénekelte, belemuzsikálta magát az emberek lelkébe.

Jött a bécsi döntés. A leány otthagya a hercegi palotákat, a gondtalan főúri életet, meleg kis szíve visszahozta a Körös partjára, magyarnak. A hidon találkoztam vele. Rohant, mint rendszeren. Boasásson meg, nagyon sietek, de ha kedve van, jöjjön fel hozzám egy kis vasárnap este mecserejére. Jő?

Kicsi szobában fogadott, aminek egész butorzata: egy ágy, szekrény,

Dr Hlatky Endre főispán és dr Soós István polgármester tisztelgő látogatása József főhercegnél

Megírtuk, hogy József főherceg, dr Soós István polgármesterhez intézett levelében felajánlotta a városnak a palotájában levő egyik festményét, — amelynek tárgya Zsigmond magyar király és Ulászló lengyel király találkozására Szent László király sírjánál.

A polgármester értesítette levelében a főherceget, hogy hálásan köszöni figyelmét, minthogy azonhan egy azonos tárgyú kép már van a város képtárában, legközelebbi budapesti útja alkalmával megtekinté a képet és közölni fogja a főherceggel a város ohaját. A főherceg közölte a polgármesterrel szárnysegédje útján, hogy szívesen látja a város vezetőit.

Most, hogy a főispán és a polgármester Budapesten voltak, bejelentették szándékukat a látogatás iránt, mire Drehr alezredes, József főherceg szárnysegédje értesítette a polgármestert, hogy őfelsége e hó 14-én pénteken délelőtt 11 órakor fogadja őket. Hlatky Endre főispán és dr Soós István polgármester pontosan 11 órakor megjelentek a Szentgyörgy tér 4. szám alatt levő budavári palotában, ahol Drehr alezredes teljes szárnysegédi díszben fogadta őket és azonnal a főherceg szalonjába vezette. Egy két pernyi várakozás után megjelent József főherceg, aki előtt dr Soós István polgármester kifejezte a város közönségének köszönetét és halálját nemességéért, hogy ezt az értékes és Nagyváradral kapcsolatban álló képet a városnak adományozta és bejelentette, hogy mivel a városházán a kép már meg van, ennél fogva a muzeumban óhajtják elhelyezni letétképpen, megjelölve azt, hogy az József főherceg adománya. A főherceg szívélyesen és hosszasan elbeszélgetett Hlatky Endre főispánnal és Soós István polgármesterrel, a polgármester meghívta a főherceget Nagyváradra a tavasszal rendezendő ünnepségre, amidőn egy négyes honvédnapot tartanak, ugyanakkor lenne a kép felavatása is és esetleg a hősk emlékművének avatásnapja. A főherceg a meghívást örömmel fogadta el és nagy szeretettel beszél a nagyváradai négyes honvédek.

zongora és egy szék. Asztal, az nincs, nem is férne be. S mégis ez az egyszerű kis szoba magánviselő lakójának egész egyéniségét. Ragyogó tisztaság, rend, ágya felett a kereszt mellett elhalt szüleinek arcképe s aranyrámában művészfej: A nyitott zongorán Chopin örökszép Bölcsődala, a tetején karcsu vázában virág, pár könyv s egy szép férfi fej. Bizonyára egy távollevő kedves arcképe, aki talán egy pesti hónapos szobában álmódoszik szép menyasszonyáról.

Ami megkapott: az ágy előtt szék, rajta koffer gyorsirású jegyzetekkel, előtte felfordított szakajtó kosár. Ez az íróasztal. Láthatólag zavartba jön, elpirul, de aztán könnyedén magyaráz:

— Ne lepődjön meg, gyorsírást tanulok s Major tanár úr amilyen éppen olyan szigorú hivatali tanácsaltságom mellett még 15 oldalt írui

ról, ugyszintén a 37-es József bakáról is. Azután megmutatta a város vezetőségének a városnak szánt képet, amely meglepő jó karban lévő hasonló tárgyú és kidolgozású kép, mint amely a város közgyűlési termében van. A titkári hivattal megállapodtak a kép elszállítására nézve is. Ez alkalommal említjük meg, hogy a város vezetői Budapesten érintkezésbe

Kedden délben írták alá a magyar-bolgár kulturális egyezményt

Hóman Bálint miniszter ünneplése Szófiában. A látogatás négy napos programja

Szófiából jelenti a MTL: Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter kíséretének tagjaival együtt megérkezett Szófiába. A magyar és bolgár zászlókkal feldíszített pályaudvaron Filov bolgár miniszterelnök és a politikai és tudományos élet igen sok vezető személyisége jelent meg. Ott volt Németország és Olaszország szófia követe, valamint a szófia magyar követség teljes személyzete és a magyar kolónia tagjai közül igen sokan.

A zenekar a miniszter megérkezésekor a magyar himnuszt játszotta.

Hóman Bálint kultuszminiszter bulgáriai tartózkodásának programja a következő: Kedden a királyi palota vendégek könyvének aláírása. Látogatás a miniszterelnöknél, a külügyminiszternél, akik a látogatást viszonzóznak, a bulgár-magyar kulturális egyezmény aláírása, a bolgár külügyminiszter villásreggelije, látogatás a régészeti muzeumban, végül a miniszterelnök estebédje.

Szerdán koszorútelét az ismeretlen katonai emlékművének, több bolgár iskola és a magyar iskola meglátogatása, a magyar követ villásreggelije, este díszelőadás az operában és fogadóest, előzően a bolyánai templom meglátogatása.

velem naponta, — siet elterelni a kínos íróasztalüggyről ügyesen a beszélőfontalat.

— Gyorsírás? — és a művészete?

— A művészet csak addig művészet, amíg nem kényérkereset. Nincs anyagi tehetségem, hogy tovább képzeltessem magam, attól pedig irtószom, hogy bolgárul kis hébreket tanítsak. S gyorsírni majdnem annyira szeretek, mint zongorázni.

— Ugyan, minek az magának, hamarosan úgy is férjhez megy?

— Mintha árnyék suhanna át halvány arcán. Nagy sötét szemével a lávobba néz, majd mosolyogva válaszol:

— Na és? Olyan nagy bűn lesz, ha megtoldom az uram keresetét? Persze, minni perferkt magyar-német gyorsírású elérhetek havj 2-300 pengőt.

— S ha gyermekei tesznek?

Nagyakaritás
előtt keresse fel
háztartási osztályomat!
Praktikus, olcsó ujdonságok megtekintésére vételkötelezettség nélkül tisztelettel meghívom
Farkas István
„APOLLO“ Drogéria
Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-b.

léptek Udvary Pál festőművésszel, aki az Országos Képzőművészeti Főiskola ajánlott Nagyvárad részére, a város házában levő falfriskó átdolgozására. — Ugyancsak Udvary Pál fogja a József főherceg által ajándékozott kép szállítását is a művészi szempontok figyelembevételével megoldani.

Csütörtökön kirándulás különvonton, nemzeti táncok bemutatása. Pénteken díszdoktorrá avatás a szófia egyetemen és előadás, majd sajtófogadás, azután elutazás.

Szófiából jelenti a MTL: Hóman Bálint kultuszminiszter kedden délben 12 órakor Filov miniszterelnök dolgozószobájában írja alá a bolgár-magyar kultúregyezményt.

A német tartalékos hadsereg parancsnoka Pozsonyban

Szlovákia is belekapcsolódik a háborúba?

Pozsonyból jelenti a Bud. Tud.: Vasárnap délben ideérkezett Fromm Frigyes német vezérezredes, a német tartalékos hadsereg parancsnoka. A tiszteletére rendezett díszvacsorán Tuka miniszterelnök mondott beszédet. Többek között azt fejtegette, hogy vannak hadviselő, semleges és nem hadviselő államok. Az utóbbi csoportba tartozik Szlovákia is. Ez nem azt jelenti, hogy Szlovákia ne kapcsolódna be a háborúba adott időben, mint ahogy Lengyelországgal történt.

Felragyog a szemem.

— Csak legyenek. 3-4-5, csak jöjjenek, mint az iskoldból. Hadd szaporodjon a keresztény magyar. Elhíhet, hogy hasznos, derék embereket fogok belőlük nevelni a hivatalom mellett is.

Elhiszem neked te édes, melegszívű szép leány! Mert akiben ilyen hatalmas akaraterő van, aki meglelt korban belül ismét az iskola padjába, aki íróasztal, varázsol elő egy üres kofferből és szakajtókosárból s kétrét görnyedve, hosszú órákon át gürcöl mellette, nehogy megharagudjon Major tanár úr, ha nincs kész a lecke, az a szegénységben is mindig megelégedetten, mosolyogva fogja elővarázsolni családja jólétét, békéjét és boldogulását.

Valahogy az vol a érzésem, hogy nagyon kis ember vagyok mellette.

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.

Érik a buzakalász

Fedák Sári ragyogó filmje

Csütörtökön: **Te csak pipáld, Ladányi**

Telf.: 13.51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1.

Szerelem és vérpad

(Essex grófia)

Főszereplők: **Bette Davis, Errol Flynn**
Olivia de Havilland

APOLLO Filmszínházban. Szerdán este 9 órakor

diszeloádással indul az első magyar világlágerrel

DANKÓ PISTA

Drebrecei Kiss Lajos és cigányzenekara, valamint Eugen Stepat és balajka zenekarának közreműködésével. — Jegyelővét egész hétre.

Kedden és szerdán 5 és 7 órakor utoljára: **Egycsók és más semmi**

Anglia igyekszik felkészülni a tavaszra várható nagytámadásra

Feketére festik Londonban az épületeket. Rövidesen sor kerül a munkásmozgósításra. Irországból pótolja Anglia a nagy élelmiszer-hiányt

Londonból jelenti a MTL: Német repülők újból rendszeresen naponta megjelennek Anglia felett és Londonban is mindennaposak a nappali vagy éjszakai légiiradók. A bombázás veszélye elől elsősorban a gyermekeket igyekeznek kivonni. Sok ezer gyermeket szállítottak a Tengerentúltra, Északamerikába, Ausztráliába és Délamerikába. Még többet Anglia vidéki helységeibe.

A hatóságok most elrendelték, hogy Londonból távolítsák el mindazokat a gyermekeket, akiknek egészségére káros hatással vannak a légitámadások által előidézett állapotok. A vidéki helységekre zsúfolásig tele vannak kitelepítettekkel. Elhelyezésük és élelmezésük nagy gondot okoz.

Anglia igyekszik mindjebban felkészülni a tavasszal várható légi támadásra. A lakosság mindent megtesz, amit célszerűnek vél a várható károk csökkentésére. Londonban az épületeket feketére festik, hogy így üdcsák azokat. A londoni szobrok egy részét eltávolították talpazatukról és biztosabb helyekre szállították. Számolnak még azzal is, hogy rövidesen sor kerül az úgynevezett munkásmozgósításra, amelynek egyelőre nem lesz kényszerjellege.

Egyes iparokban a termelés nagyobbarányú csökkentésével szabadítanak fel munkásokat olyan iparok számára, amelyek a háború szempontjából fontosabbak. Egyedül a gyapotiparban mintegy nyolcvanezer munkást érintenek ezek a rendelkezések.

A termelés korlátozása következtében a férfi és női ruhacikkben rövidesen megcsappannak a rendelkezésre álló készletek. Gépkocsikat többé nem gyártanak magánélcokra. Az adagolás rendszerét minden cikkre kiterjesztik. A sörhöz most kevesebb árpát használnak fel. A háztartásba bevonult a margarin és a szacharin. Csökkent a husadag. Pótlásra különböző húsipari szereket hoznak forgalomba. A mézárásokat megbüntetik, ha az előírtnál nagyobb adagot szolgáltatnak ki.

A Manchester Guardian becslése szerint a háború kezdete óta a marhahús ára huszonöt százalékkal, a hal ára hetvenöt százalékkal, a sajt, tej és vaj ára mintegy harminc száza-

lékkal emelkedett. Megdrágult a kenyér is. Ujabbban Irországból hoznak be nagyobb mennyiségben élelmiszereket. Az ország egyes vidékein a takarmányhiány mutatkozik. A háztartásokban néha nem tudnak dejében szénhez és kokschoz jutni. Ujabbban a kozmetikai cikkeket is adagolják. A nagyobb vállalatok ezerszámra oltalják be alkalmazottaikat a ferlőző belegések ellen.

A londoni lakosság egy része most láncsal csuklójára erősített fémláncot visel, amelyre személyazonossági adatai vannak bevéve. Így biztosítják, hogy a légitámadások áldozatainak személyazonosságát meg tudják állapítani.

Az angolok német inváziós kikötők elleni nagy támadást jelentenek...

Berlinből jelenti a NTL: Angol jelentések szerint az angol légierő állítólag az eddigi legnagyobb támadását hajtotta végre a csatorna partján fekvő német inváziós kikötők ellen. Az angol hirszolgalat erre vonatkozó jelentéseiben a támadások megsemmisítő hatásáról beszélt. Német részről, mint hangsúlyozzák, a csatorna partján fekvő német inváziós kikötők ebből az állítólagos legnagyobb támadásból alig érezték valamit. Az

Athéni jelentés szerint Epirusban súlyos a görögök helyzete

Rómából jelenti (NST) Római jelentés szerint az ottani reggeli lapok Görögország belső helyzetéről közölnek jelentést, amelyet Athénből küldtek a Newyorkban működő görög segélybizottságnak. A jelentés szerint különösen Epirusban súlyos a helyzet. Az állandó légi bombázás következtében a lakosság szenvedése és nélkülözése óriási méreteket ölt. Igen súlyos a helyzet Macedóniában és Thessaliában. A földművelő lakosság nagy része nem rendelkezik vetőmaggal.

Német hivatalos hadijelentés.

Berlin, (Német Távirati Iroda). A véderőparancsnokság jelenti: Harci repülőgépek hétfőn sikeresen támadták a brit szigetek hadicéljait. Tüzeket okoztak egy keletangliai kikötőben. Egy Huiltól délkeletre fekvő ipartelep elleni támadás során felitálásokkal súlyos robbanásokat idéztek elő. Sikeresen támadtuk Shaetland szigetén raktárházakat és hajókat. Egy négyezer tonnás ellenséges hajót elsüllyesztünk. Az elmúlt éjszaka harci repülőgépkötelékek gyűjtő, és robanóbombákat dobtak Londonra. Anglia déli és keleti

öt leltől angol repülőgépek négyötödét teszi ki a harcra vetett angol gépeknek, amelyek az angol hirszolgalat szerint állítólag az eddigi legnagyobb támadást hajtották végre

London, Kelet-Angliát egyre hevesebb bombatámadások érik.

Londonból jelenti: (Reuter) A légügyi és belbiztonsági miniszterium jelenti kedden reggel:

A keddre virradó éjjel az ellenség élénk tevékenységet fejtett ki. Különösen heves támadott vidékek: London és környéke, valamint Keletanglia voltak. Az áldozatok száma nem nagy. Többben megsebesültek. A gyújtóbombák itt-ott tüzeket okoztak. Kelet-Anglia felett a légitvekenység nagy kiterjedésben és majdnem egész éjszakán keresztül folyt. Eddigi jelentések szerint valószínűleg kevés az áldozat. Másutt csekély légitvekenységet észleltek.

Tizenegy nap alatt 64 légitámadás volt Málta ellen.

Belgrádból jelenti: A Politika adatai jelenti szerint, Málta sziget, mely az utolsó 11 nap alatt 63 légitámadásnak volt a középpontja, tegnap ismét légitámadást szenvedett el. Kisebb alakulatok repültek el felette, de bombákat nem dobtak le.

partjának kikötőberendezéseit és fényzórállásait sikerrel támadtuk. Az ellenség sem a birodalom területére sem a megszállt területre nem repült be. Légharító ütegek lelőttek egy ellenséges harci gépet. Két repülő-

Az olasz tengerészetiügyi államtitkár és Raeder német vezértengernagy beható tárgyalást folytattak

Teljes egyetértés az Anglia elleni hadműveletben

Berlinből jelenti a NTL: Az olasz tengerészetiügyi államtitkár és Raeder vezértengernagy február 13-án és 14-én találkozott. A találkozó alkalomával bajtársias szellemben folytatott beható eszmecsere során kitűnt, hogy legteljesebb az egyetértés az Anglia elleni hadműveletekkel kapcsolatban.

Németország véget akar vetni a görög-olasz viszálynak.

Zürichből jelenti: Itteni körök valószínűnek tartják, hogy mielőtt a német diplomáciai tárgyalások Jugo-

gépünk nem tért vissza. A tegnapi jelentésben eltűntnek minősített öt gépből az egyik visszatért.

Olasz hivatalos hadijelentés.

(Valahol Olaszországban). Az olasz főhadiszállás 256-ik közleménye:

A görög harcra hétfőn tovább folytak a súlyos harcok. Az ellenség jelentékeny veszteséget szenvedett. Saját veszteségeink is jelentékenyek. Légi erők szorosan együttműködött a szárazföldi csapatokkal. A német légihadtest bombatámadást intézett Cirenaiában az ellenséges arcvonal mögött levő közlekedési útvonal és az utánpótlás támaszpontjai ellen. Az Egei tengeren ellenséges repülőgépek szálltak fel Dodekanézosz szigetei felett és gyűjtő, valamint rob-

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

banóbombákat dobtak le. Keletafrikában az eritreai arcvonalon helyi jellegű harcok folytak.

A kenyai arcvonalon egyik hadoszlopunk megfutamatított ellenséges páncélcsoportot és gépesített osztagokat. A Juba folyónál visszavertük az átkelést kierőszakolni szándékozó ellenséges támadásokat. A somáli háttvédsapataink a kikötő teljes használhatatlanná tétele után kiürítették Skisimairo támaszpontját, de még harcolnak. Az afrikai területre beosztott benszülőtt osztagok az ellenségeskedés megkezdése óta hőiesen teljesített áldozatkész közreműködésével, különösen az utóbbi időben vívott harcok során tanúsított bátorságukkal és önfeláldozásukkal, az egész olasz nép bámulatát érdemelték ki.

Hoare váratlanul Gibraltárra utazott.

Madridból jelenti: Samuel Hoare, madridi angol nagykövét, hétfőn váratlanul Gibraltárra utazott.

szláviával eredményre vezetnek, Németország Athén felé fordul és fontos lépést tesz az olasz-görög viszály befejezése érdekében. Katonai lépések csak akkor következnek, ha Görögország a történelem után sem látja be a békés megegyezés szükségességét.

Ausztráliában is megvitatják a háborús kérdéseket.

Newyorkból jelenti a NTL: Az ausztráliai helyettes miniszterelnök a tartományok elnökeit értekezletre hívta össze, amelyen megvitatják az egyetemes háborús kérdéseket.

22. február Nagy bál

Építő, vas, fém, és faiparosok bálja
a ref. kultúrpalotában

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

XII. PIUS PÁPA KIHALLGATÁ-
SON FOGADTA MAGYARORSZÁG
SZENTSZÉKI KÖVETÉT. Rómából
jelentik a MTL.: XII. Pius pápa hét-
főn kihallgatáson fogadta br. Apor
Gábor, Magyarország szentszéki kö-
vetét.

Ma este 9 órakor
BASILIDES
MÁRIA
dalestje

Zongoránál: **Kósa György**
(Református Kulturház)

VALTOZÁSOK A DIPLOMÁCIAI
KARBAN. Budapest, a MTL. jelenti:
A kormányzó Szabó György rend-
kívüli követet és meghatalmazott mi-
nisztert, elsőosztályú követségi taná-
csost a pozsonyi követség vezetésére és
Szlovákiára kiterjedő követi megbí-
zatása alól felmentette. Egyidejűen
megbízta a helsinki m. kir. követség
vezetésével és Magyarországnak Finn-
országba való képviselével követi
minőségben. Dr. Borsosháti Kuhl La-
jos rendkívüli követet és meghatal-
mazott miniszteri miniszteri tanács-
osi címmel és jelleggel felruházott mi-
niszteri osztálytanácsost a helsinki
követség vezetésére és Finnországra
kiterjedő követi megbízatása alól fel-
mentette és egyidejűleg a pozsonyi m.
kir. követség vezetésével és Magyar-
országnak Szlovákiára kiterjedő kép-
viselével követi minőségben meg-
bízta.

A Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész
és Természettudományi Egylet folyó
hó 19-ikén, szerdán délután 6 órakor
a Dr. Kecskeméti Lipót gimnázium
rajztermében szakülést tart. Tárgy: Dr.
Schvartz Jenő: Mit várhatunk a
duodenum Röntgenvizsgálatától.

UJRA MEGNYITOTTA A LEANY-
OTTHONT A KATOLIKUS NÖVEDŐ
EGYESÜLET. A Nagyváradi Római
Katolikus Növédő Egyesület folyó hó
15-én újra megnyitotta családelhelyező
irodáját és leányotthonát Szaniszló u.
47. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt
10-1 óráig, A Szent Margit és Mária
Kör is megkezdi a Szent Vince és Im-
maculata intézetben a cselédnőök
vasárnap délutáni vallásos nevelői és
korszerű foglalkoztató munkáját.

HÁROMEZER MUNKÁS FISZ-
TELGETT SOPRONBAN VARGA
JÓZSEF IPARÜGYI MINISZTER
ELŐTT. Sopronból jelenti a MTL.:
Varga József iparügyi miniszter.
Sopron város képviselője megbízó le-
vele átvétele alkalmával két napot
Sopronban töltött. Vasárnap délután
a lovárdában fogadta a soproni mun-
kásság fészkelését. Mintegy három-
ezer munkás gyűlt össze. Vasárnap
este nagyszabású fáklyás felvonulást
rendeztek tiszteletére.

JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG ELO-
ADÁSA A MAGYAR TUDOMÁ-
NYOS AKADEMIÁN. Budapest, a
Magyar Távirati Iroda jelenti: A
Magyar Tudományos Akadémia má-
sodik osztálya hétfőn délután fel-
vasó ülést tartott és azon meghallgat-
ta József királyi herceg, a Tudomá-
nyos Akadémia elnökének előadását
a szeizmográfok eddig ismeretlen
alkalmazása címmel.

A NAGYVÁRADI RÓMAI KATO-
LIKUS NÖVEDŐ EGYESÜLET folyó
hó 19-én délután 5 órakor a Katolikus
Körben tartja meg folytatódó zárt
közgyűlését.

A TAVASZI PÜSPÖKI KON-
FERENCIA. Dr. Serédi Jusztinián
bíboros-hercegprímás a magyaror-
szági latin és görög szerzetes
római katolikus püspöki kar tag-
jait március 12-én, szerdán reggel
9 órára az évenként megtartani szok-
tolt tavaszi püspöki értekezletre
hívta össze a budai hercegprímási
palotába. A konferencia elé tár-
gyalás céljából terjesztendő indít-
ványokat a tanácskozás kitűzött
napja előtt legalább két héttel, te-
hát folyó évi február 27-ig kell a
Hercegprímási Iroda címére Eszter-
gomba eljuttatni.

CSÖKKENT A NEMZETI BANK
BANKJEGYFORGALMA. A Ma-
gyar Távirati Iroda jelenti: A Nem-
zeti Bank bankjegyforgalma a feb-
ruár 15-iki kimutatás szerint a feb-
ruár 7-iki forgalommal szemben 29.3
millió pengővel csökkent.

Németországból vásárol mezőgazd-
sági gépeket Románia. Bukarestből je-
lentik: (NTI) A nemzetgazdasági mi-
nisterium felhatalmazta a nemzetközi
szövetségi intézetet, hogy Németor-
szágból vásároljon és importáljon a
román mezőgazdaságnak való eladás-
ra 32 millió márka értékben mezőgaz-
dasági gépeket és eszközöket. 1940 de-
cember 24-én kötött egyezmény érte-
lében a román Nemzeti Bank 80 mil-
lió lei erejéig felhatalmazást kapott
a szállítási költségek előlegezésére.

EGY MILLIÁRDOT JEGYEZ-
TEK SVEDORSZÁG NEMZETVÉ-
DELMI KÖLCSÖNÉRE. Stockholm-
ból jelenti a Német T. I. Svédország
első és második nemzetvédelmi köl-
csönére eddig összesen egy milliárd
koronát jegyeztek. Az első kölcsön
nyolcszáz millió eredményezett, má-
sodszorra kétszáz millió korona folyt
be.

MEGERKEZETT BERLINBE AZ
ÚJ JAPAN KÖVET. Berlinből jelenti
a MTL.: Az újonnan kinevezett japán
nagykövet a hétfői napon feleségével
Berlinbe érkezett.

Gyertyafénynél operálták a sebesül-
teket. San-Sebastianból jelentik: (NTI)
Az uralai hidon történt vasúti szeren-
csétlenségénél, ahol három vasúti ko-
csi a folyóba zuhant, 25 halotton ki-
vül több mint százhusz nagyrészt su-
lyosan sebesültet szállítottak a
symaiai katonai kórházba. Minthogy
megszakadt a villamosáramszolgálat-
tás, az első műtéseket gyertyafénynél
végezték. Viz sem állott rendelkezé-
sre, minthogy az is megszakadt. Szami-
tanak arra, hogy a víz alatt levő ko-
csikban még több halott van. Jelenleg
néhány buvár fáradozik azon, hogy a
kocsikat szétrobantsa. A vonat többi
nyolc kocsija, amely nem zuhant a fo-
lyóba, súlyosan megrongálódott, mert
lefordult a vasúti töltésről.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTEK MAI
HUZÁSÁN a következő számok
nyertek: Tízezer pengőt 68.412. Négy-
ezer pengőt 8996. Háromezer pengőt
77.610. Ezer pengőt 57.322. Hetven-
ezer pengőt 66.525. Ötezer pengőt
16.885. Ezer pengőt 28.608. (Felelő-
ség nélkül).

Fuvardíj. A folyó hó 11-iki téves
közlés helyesbítésül közöljük, hogy a
fuvardíj a város területén métermá-
zánként harminchárom fillér.

KABULBAN VÉRES ÖSSZE-
TÜZÉSEK VOLTAK INDUSOK ES
MOHAMEDÁNOK KÖZÖTT. Bel-
grádból jelentik: A Politika kabuli
jelentése szerint Kabul környékén az
indusok és a mohamedánok között
több véres összecsapás volt, amely-
nek sok sebesült áldozata van. A
rendőrség csak fegyverhasználattal
tudta a verekedő csoportokat szét-
oszlátani. Eddig hatszáz személyt tar-
tóztatnak le.

Három fejszecsapással agyonverték
egy gazdát. Budapestről jelentik: (MTI)
Az ungmegyei Mina községben három
fejszecsapással meggyilkolták Zajacz
Pál 78 éves földművest. Az ungvári
csendőrség kinyomozta, hogy a gyil-
kosságot Fábán Sándor 19 éves un-
gvári lakos követte el, mert így akart
megszerezni az öreg gazda pénzét,
amely azonban a feleségénél volt és az
öregasszony nem tartózkodott otthon,
így a pénzt nem kaparthatta meg.
A gyilkost letartóztatták.

Felfüggesztették a Magyar Családok Országos Egyesületének működését Zsidó ügynökök álltak a vezetőség háttérében

Budapestről jelentik: Az Esti Újság
írja: A belügyminiszter február 13-án
szabálytalanságok miatt felfüggesztet-
te a Magyar Családok Országos
Egyesületének működését és az ügyek
ellenőrzésére kormánybiztost neve-
zett ki. Az egyesület 1926-ban ala-
kult azzal a céllal, hogy az ország
családjait megszervezi, nőszülésre, há-
zasságra és születésekre biztosítások-
kal könnyíti a kisemberek helyzetét.
A szociális jelszavak mögött azonban
szándék húzódtott meg.

Az egyesület vezetője Dienes Júlia
volt, de mögötte tulajdonképpen ve-
zető Singer Dezső 63 éves zsidó bi-
ztosítási ügynök húzódtott meg és a
szervezést két fia, a magyarországi
nevű Csiki Jenő és Csiki László, va-

lamint Szamosújvári Ferenc zsidó
ügynök végezte.

A kormánybiztos vizsgálata meg-
állapította, hogy az egyesület vezetői
alapszabályellenes működést fejtettek
ki. Tevékenységük káros a közgazda-
sági életre és megkárosított sok ezer
jóhiszemű kisembert. A főkapitány-
ságon Singer Dezsőt csalás és sikk-
asztás címen előállították. Dienes
Juliát ugyancsak előállították csalás
és sikkasztás és megvesztegetés kísér-
lete címen, mert a kormánybiztos-
nak, aki a vizsgálatot végezte, tízezer
pengőt ajánlott arra az esetre, ha ked-
vező jelentést készít. A Csiki testvé-
reket, valamint Szamosújvári Feren-
cot toloncházba vitték, ahol megindult
ellenük a közigazgatási eljárás.

Tanítók bálja

Ezt az elnevezést nyerte a múltban
az a jótékony célú műsoros est, amelyet
tiz éven keresztül a nagyváradi római
katolikus tanítószög a Nagyváradi és
Vidéki Tanítók Egyesülete segélyalap-
ja javára rendezett meg minden eset-
ben farsang utolsó hétfőjén. Ebben az
évből a rendezést átvette a nagyvára-
di és biharmegyei magyar ösztanító-
szög. A rendezői tábort élén dr. Martsa
Dienes magyar királyi tanfelügyelő
áll, mint elnök. A fővédnökséget dr.
Cziffra Kálmán biharmegyei,
dr. Hlatky Endre Nagyváradi városi
főispán és dr. Soós István nagy-
váradi polgármester voltak szívesek
elvallalni.

A műsorszámokat a tanítók és hoz-
zártartozóik adják a Kálvin kórus köz-
reműködésével. A tiszta jövedelmet a
Főmértősség Asszony „Erdélyi” akció-
jára és a biharmegyei tanítók árvái-
nak segélyezésére fordítják. Az estélyt
folyó évi február 24-én, az újvárosi
Református Otthon helyiségében tart-
ják fél 9 órai pontos kezdéssel. A meg-
hívók szétküldése folyamatban van. A
műsor közlésére visszatérünk.

„Nincs más támaszom,
csak tiszta multam és
lelkiismeretem”

írja Öreg Veizer Lajos, aki segítségért
könyörgő az adakozó emeberekhez

Nehéz, sok lelkiismeretességet, hely-
yes megérzést és körültekintést igény-
lő feladat, a panaszos, segélykérő le-
velek özönéből kiválasztani azt, amely
valóban megérdemli, hogy hangjának
helyet adjunk. Mert minden hang,
minden panasz közlésre nem marad
hely a lapunkban és talán hiába való
is lenne, mindenkinek helyet adni: a
közönség annyit ugysem hallgathat
meg.

Most azonban ismét asztalunkra ke-
rült néhány megrázó sor, amelyiket,
ugy hisszük, közölnünk kell.

Tekintetes szerkesztőség,

alulírott kérelmes panaszom meg-
hallgatásáért esedezem. Névem: Ve-
izer Lajos római katolikus vallású
asztalos segéd vagyok. Fiatalabb ko-
romban a Rimánóczy asztalos gyárban
dolgoztam, több váradi középület asz-
talos munkája került ki a kezem alól.
De már 67 esztendőmmel kivénültem,
műhelyben nem alkalmaznak és mióta
beteg vagyok, nem kapok már házak-
nál sem munkát. A világháborúban a
fronton voltam három évig, most be-
tegen, leszegényedve, a legnagyobb
nyomorban tengődöm, beteg — sziv-
asztmás — feleségemmel: nincs más
támaszom, csak tiszta multam, lelkiis-
meretem. Önhibámon kívüli szegény-
ségem következtében négyhónapi lak-
béreimmel tartozom: március elsején
ki kell, hogy költözsem lakásomból,
amelyből már minden apró értéket —
eladogattam, hogy kenyeret vásárol-
jak a befolyó kis pénzezen.

Kérve kérem Nagyváradi jószívű tár-
sadalmat, adakozásukkal a szerkesz-
tőség révén segítsenek rajtam s be-
tegg feleségemen.

Ha az Isten új erőt ad, dolgozom és
hálával adozom majd szíves jóságuk-
ért.

Alázatos tisztelettel bizom magam a
tekintetes szerkesztőség s a számom-
ra adakozók jóindulatára. Öreg Ve-
izer Lajos asztalos munkás.

Lapunk szívesen továbbítja az ado-
mányokat.

Rendelet az igazgatói, tanári és tanítói állások elnyeréséhez szükséges képesítések megállapításáról

A Budapesti Közlöny — mint röviden már jelentettük — rendeletet közöl a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben levő igazgatói, tanári és tanítói állásokhoz megkívánt képesítésekhez és ez állásokra kinevezettek szolgálati idejének megállapításáról. E nagyfontosságú rendeletről közöljük az alábbi részleteket:

A kinevezésekre vonatkozólag az új rendelet kimondja, hogy az állami igazgatói, tanári és tanítói állások betöltésénél (1) a középiskolai (a román szabályok elnevezése szerint: gimnáziumi, kereskedelmi vagy ipari gimnáziumi, liceumi, kereskedelmi vagy ipari liceumi), az ipariskolai, a tanítónőképző intézeti tanárt:

a) helyettes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet nem halad meg;

b) rendes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet meghalad.

(2) A fizetési fokozatba való besorolás szempontjából a középiskolai, az ipariskolai, a tanítói- és tanítónőképző intézeti tanárra a 9.000/1927. M. E. sz. rendelet 4. pontjának (1)–(3) bekezdéseiben, — az ipariskolai tanárra ezenfelül pedig a 112.800/1927. K. M. számú rendelet 2. pontjának (1)–(4) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Az említett iskolákban, az ugynevezett licenciatús (licentia) megszerzése és a pedagógiai szeminárium (seminarar pedagógiai) elvégzése után teljesített három évet meghaladó tanári szolgálatot rendes tanári minőségben eltöltött szolgálati időnek kell tekinteni. Ipariskolában alkalmazásban volt tanár főiskolán szerzett mérnöki oklevélét az előbb említett középiskolai tanári képesítéssel egyenlő értékűnek kell tekinteni.

(3) Az 1. §-ban megjelölt személyt, középiskolai, ipari szakiskolai, női ipariskolai, tanítói vagy tanítónőképző intézeti igazgatóvá való kinevezése esetében, a 900/1941. M. E. számú rendelet 11. és 12. §-aiban foglalt rendelkezések szem előtt tartásával kell a megfelelő igazgatói létszamba besorozni.

(1) A polgári iskolai, a gyógyítva nevelő iskolai tanítói, illetőleg tanári képesítéssel rendelkező tanárt (tanítót):

a) helyettes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet nem halad meg;

b) rendes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet meghalad.

(2) Az (1) bekezdés alá eső tanárt (tanítót) a 9.000/1927. M. E. számú rendelet 5. pontjának (1)–(3) bekezdésében foglalt rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell fizetési fokozatba sorozni. A három évet meghaladó tanári szolgálatot a fizetési fokozatba sorozás szempontjából rendes tanár minőségben eltöltött tanári szolgálati időnek kell tekinteni.

(3) A polgári iskolai és a gyógyítva nevelő iskolai tanárok (tanítók) közül a jelen rendelet alapján kinevezésre kerülő rendes tanárok számának 5 százaléka erejéig az állami rendszerű VI. fizetési osztályba is ki lehet nevezni megfelelő érdemesség alapján azt, akit az előző bekezdésekben foglalt

rendelkezések értelmében figyelembeveendő szolgálati idejéhez képest legalább az állami rendszerű VII. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő 10. fokba kellene besorozni.

(1) Az 1. §. alá eső testnevelési tanárt:

a) helyettes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet nem halad meg;

b) rendes tanárrá kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet meghalad.

(2) Testnevelési tanár rendes tanárrá való kinevezése esetében a 9.000/1927. M. E. számú rendelet 6. pontjának (1) bekezdésében, valamint a 9.240/1940. M. E. számú rendeletben foglalt rendelkezések irányadóak a fizetési fokozatba való besorozás tekintetében.

(1) A népiskolai tanítót (tanítónőt): a helyettes tanítónővé kell kinevezni, ha a beszámítható szolgálati ideje három évet meghalad. A három évet meghaladó tanítói szolgálatot rendes tanítói minőségben eltöltött szolgálati időnek kell tekinteni.

(2) A népiskolai tanítók (tanítónők) közül a jelen rendelet alapján kinevezésre kerülő rendes tanítók számának 10 százaléka erejéig az állami rendszerű VII. fizetési osztályba is ki lehet nevezni azt, akinek szolgálati idejéből legalább 30 év rendes tanítói szolgálatnak számít.

(3) A polgári iskolai és a gyógyítva nevelő iskolai segédintézményzet tagjaira, továbbá a kisebb képesítésű gazdasági szaktanítóokra az (1)–(2) beke-

désekben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

Az iparos- és kereskedőtanonciskolai, valamint a háztartási iskolai tanszemélyzet tagjára a jelen rendelet 2. 3. vagy 5. §-ában foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, aszerint, hogy képesítése a középiskolai tanári- a polgári iskolai tanári, vagy a népiskolai tanítói képesítésnek felel-e meg.

(1) A tanszemélyzetnek fizetési fokozatba a 2.–6. §-okban foglalt rendelkezések szerint történő besorozása alkalmával a 900/1941. M. E. számú rendelet 11. §-ának (3)–(7) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket lehet figyelembevenni. A 900/1941. M. E. számú rendelet 11 §-ának (6) bekezdésében foglalt rendelkezésekhez képest figyelmen kívül kell hagyni az 1932. évi július hó 1. napjától az 1933. évi június hó 30. napjáig eltelt szolgálati időt is.

(2) A tanszemélyzetnek a 2.–6. §-ok alapján fizetési fokozatba besorozott tagját a további magasabb fizetési fokozatba a 900/1941. M. E. számú rendelet 14. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint kell előléptetni.

A 2.–7. §-oknak a fizetési fokozatba sorolásra vonatkozó rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni a jövőben rendes tanárrá vagy rendes tanítónővé kinevezett arra a tanárra, illetőleg tanítóra is, aki a jelen rendelet alapján helyettes tanárrá vagy helyettes tanítónővé neveztetett ki.

A jelen rendeletben foglalt rendelkezéseket a nem állami tanszemélyzetre is megfelelően alkalmazni kell.

Santander pusztulása

Harmincezer hajléktalan. — Elhamvadt a város régi negyede.

Egész Spanyolországban tombol a vihar

Madridből jelenti a Német Távirati Iroda: Egész Spanyolországból jelentések érkeznek a vasárnapi tomboló erejű orkán által okozott pusztításokról. E jelentések szerint Treziano teljesen elpusztult. Barazaldoban igen sok ház összeomlott s az egyik észak-spanyolországi kikötőben több ház súlyosan megrongálódott.

A legnagyobb kárt Santanderben okozta az orkán, miután ott tűz keletkezett és a lángok Santander város egyharmad részét elpusztították. Négy templom, a székesegyház, a pénzügyi igazgatóság épülete, a vámhivatal, a népjóléti hivatal épülete, a dohánygyár, számos üzletház és több ezer magánház vált a tűz martalékává. 30.000 ember maradt hajléktalanul.

MATEOSZ

irodák tuvarváltó irodája
Szt. László-tér 5. Telf. 12-01

Vállal legújabb típusu teherautókkal tuvarozást helyben és az ország bármely részébe.

Szállítás miatt kívánságra ajánlatot ad, vagy személyesen felkeresi Önt

A naktakarókat a régi királyi nyári palotában helyezték el. A tűzvész során száznál több ember sebesült meg.

Santander Spanyolország egyik legrégebb és legrégebb városa, ahol szinte örökös a tavasz. A tűzvész, amely a város régi negyedének történelmi nevezetességű épületeit csaknem teljesen elpusztította, az eddigi megállapítások szerint a vihar által bekövetkezett rövidzárlat okozta. Az anyagi kárt 150 millió pezétára becsülik. San Sebastianból 40 tehergépkocsival utászapatok érkeztek Santanderbe és megkezdtek a mentési munkálatokat. Nagymennyiségű élelmiszer és gyapjutarakó is érkezett Santanderbe, a lakosság számára.

Nagy szerencsét jelent az élelmiszerrel tomboló katasztrófában, hogy a tűzvésznek nem esett áldozatul a spanyol monopólium-társaság kőolaj- és benzintelepe.

A santanderi tűzvész hétfőn este sikerült eloltani.

Lisszabonból jelenti a NTL: A Portugália felet pusztító borzalmas vihar során a szél és a hullámok 16 hajót süllyesztettek el a Tajon.

Az erdélyrészi gazdasági tanács a székelyföldi építkezés megindítását sürgeti

Kolozsvárról jelenti a MTL: Az erdélyrészi gazdasági tanács legutóbb Budapesten ülésezett gróf Bély Kálmán elnöklésével. Foglalkozott a tanács a földművelésügyi miniszter akciójával, amely a székelyföldi fatermelés folytonosságát és a szállítás megkönnyítését célozza. Az erdélyi munkaalkalmak teremtésének kérdésében a legsürgősebb az építőipar, mert az több más iparágban is munkát ad. Foglalkozott a tanács az erdélyi gyümölcsértékesítés kérdésével is.

RÁDIÓ

SZERDA, FEBRUÁR 19.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend. Hangmezek.
- 10 Hírek.
- 10.20 „Történet az állatvilágból: Tüskés Pál a kis sündiszó.” Irta Nyáry Andor. Felolvasás.
- 10.45 „Növénytermesztés mesterséges fényben.” Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
- 12.10 Hangmezek.
- Közben
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
- 13.30 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmi-szerárak.
- 15.20 Heinemann Sándor tánczenekara.
- 16.15 „Hogyan takarítják a fővárost?” Hangképek a Köztisztasági Hivatal telepeiről. Beszél Budinszky Sándor.
- 16.45 Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.14 A Rádió Szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködnek a Ságody-fivérek.
- 18.00 „A tuberkulózis és az egészséges ember.” Detre László dr főorvos előadása.
- 18.25 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.25 Az Operaház előadásának ismeretése.
- 19.30 Az Operaház előadásának közvetítése. „Turandot.” Dalmű három felvonásban és öt képpben.

Az első felvonás után

20.25 Kültügyi negyedóra.

A második felvonás után kb.

21.15 Hírek.

Az előadás után kb.

22.10 Hírek, időjárás-jelentés.

Majd táncmezek.

23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Utána kb.

23.25 Közvetítés a Pannónia-szállásból.

Veress Károly cigányzenekara muzsikál.

24.00 Hírek.

Frenczel Sándor

Ükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy ráktár

Képkerekezés

Melegágyrámak és üvegek

Magyarud, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Zár alá vették a cipőkészleteket

Hétfőn délután már nem lehetett cipőt vásárolni Nagyváradon. A közellátási miniszter szabályozza a lábbeli kereskedelem forgalmát

Nagyvárad. Saját tud. Röviden már néhány nappal ezelőtt jelentették, hogy a Budapesti Közlönyben rendelet jelenik meg a cipő- és csizma-készletek zár alá való helyezéséről. Szombaton egyes főúti cipőkereskedések forgalma fel is lendült egy kissé, amit az is okozhatott, hogy egyes cipőüzletekben már 15-16 pengőért lehetett elég tűrhető férfi cipőt kapni, a női cipellők között pedig még olcsóbbak is akadnak. Hétfőn délután azután Nagyváradon is el-

rendelte a hatóság a cipő- és csizma-készletek zárolását és sok cipőkereskedő délután már ki sem nyitotta üzletét, pedig a közönség valóságos rohamot intézett az olcsóbb cipőket is árusító üzletek ellen. A délutáni órákban már minden cipőkereskedésben elutasították a vásárlókat s most az újabb intézkedéseket várják, amelyek a kereskedelmi forgalmat ezen a vonalon is szabályozzák. A zár alá vételről szóló rendelet egyébként a következő:

A rendelet szövege

A m. kir. minisztérium a honvédelmpől szóló 1939: II. törvények 112. és 212. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

(1) Minden iparos (kereskedő), aki bőrtalpú lábbeli (csizma, cipő, bakancs, szandál, stb.) készítésével vagy forgalombahozatalával foglalkozik, köteles a jelen rendelet hatálybalépésekor meglévő, valamint az ezután előállítandó készárú készletét bejelenteni.

(2) A bejelentésre vonatkozó részletes szabályokat a közellátási miniszter állapítja meg.

2. §.

(1) Az 1. § szerint bejelentési kötelezettség alá eső bőrtalpú lábbelivel a jelen rendelet hatálybalépésétől kezdődően a bejelentésre kötelezettek nem rendelkezhetnek (zár alá vétel).

(2) A zár alá vett készletek forgalombahozatalának módját a közellátási miniszter szabályozza.

3. §.

(1) Az 1. § (1) bekezdésében említett iparos (kereskedő) az üzembelen (üzletében) alkalmazott személynek a rögtöni hatályú felmondás esetén kívül nem mondhat fel.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alól az iparos (kereskedő) telephelye (üzlete) szerint illetékes elsőfokú iparhatóság kivételt engedélyezhet.

(3) A jelen szakasz (1) bekezdésében megállapított korlátozó rendelkezéseket az iparügyi, illetőleg a hatáskörébe tartozó iparágak tekintetében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter enyhítheti, továbbá megállapíthatja azt az időpontot is, amelytől kezdve a jelen szakaszban foglalt rendelkezések hatályukat veszítik.

4. §.

A közellátási miniszter vagy az általa megbízott hatóság kijelölheti azokat a kereskedőket, akik bőrtalpú lábbeli forgalombahozatalában részt vesznek és megszabhatja azt is, hogy bizonyos körzetben üzletben bíró kereskedők szükségletüket csak meghatározott iparostól (kereskedőtől) szerezhetik be.

Súlyos büntetés kihágások esetén.

5. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig tartó elzárással büntetendő az, aki a

jelen rendeletnek a bejelentésre és zár alá vételre vonatkozó rendelkezéseit vagy a közellátási miniszternek a jelen rendelet alapján kiadott rendeletét vagy tett intézkedését megszegi vagy kijátssza.

(2) A pénzbüntetésre az 1928: X. törvények rendelkezései irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összege nyolcezer pengő, olyan esetben pedig, amikor

megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illettekkel elért, a nyolcezer pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összege.

(3) Arra a készletre, amelyre nézve az (1) bekezdésben meghatározott kihágást elkövették, elkobzásnak van helye.

(4) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbírósnak a hatáskörébe tartozik. Az 1929: XXX. törvények 59. §-a (1) bekezdésének harmadik pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek a közellátási minisztert kell tekinteni.

6. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1941. évi február hó 14-én.

Gróf Teleki Pál s. k.
m. kir. miniszterelnök.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei: FEKETE LOVAS

Herczeg Ferenc premier a színházban

A budapesti Nemzeti Színházban több mint százszor került színre egymásután Herczeg Ferencnek egyik legkitűnőbb színházi műve, a Fekete lovas, amelyet a színház kiváló prózai együttese Sármágy Miklós rendezésében mutat be szerdán, csütörtökön és pénteken este.

A színház az ujdonságnak, valamint a mű szépségének megfelelő keretet akar adni és ezért ezt a színművet kitűnő előadásban akarja színrehozni, amiért is a darab főszerepeit olyan kiváló erőkre osztották, mint pl. Majláth Mária, Fülöp Viola, Horváth Mici, Sármágy Miklós, Berengh Béla, Felhő Ervin, Tanay Emil, Molnár Lán, Nagy Ferenc, Bihari Zoltán, stb. A teljes együttes éjt-nappalá téve készül az ujdonság bemutatására és az eddigi próbákból ítélve, a siker út sem fog elmaradni, mert a darab és Herczeg Ferenc elképzelése minden szépségében érvényesülni fog. A fekete lovas nagyváradi előadása a szezon egyik kiemelkedő prózai előadása lesz és mindenki egy felejthetetlen est szépségével fog távozni a színházból.

A Fekete lovas szerdán este A. bérletben, csütörtökön este B. bérletben és pénteken este bérletszűnetben lesz a színház műsorán, mindenkor a bemutató előadás parádés szereposztásában, rendes helyárral.

KOVACS GYÖRGY

a kolozsvári Magyar Színház tagjának vendégjátéka

Szombaton és vasárnap Kovács György, a kolozsvári Magyar Színház tagja, a nagyváradi közönség egyik kedvenc színésze fog vendégszerepeltetni nálunk Macchiavelli ragyogó, finom pikáns vígjátékában a Mandragorában. Az ujdonságot Vaszary János fordította magyarra és írta át, úgy hogy minden hangzatos reklám felesleges, elég

csak annyi, hogy Vaszary fordítása a Mandragora az utolsó tíz év legszellemebb színházi műve, az első szótól az utolsóig csak hangos nevetés lesz az egész nézőtér. Kovács György fellépte nagyban emelni fogja az előadás sikerét. A többi főszerepeket Majláth Mária, Sármágy Miklós, Fónay Mártha, Berengh Béla játszik. — A Mandragora szombaton este háromnegyed 8 órakor, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este háromnegyed 8 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárral. A Kovács György vendégjátékára semminemű kedvezményes jegyek nem érvényesek

Heti műsor:

Kedd este háromnegyed 8 órakor filléres helyárral: **Kistklás**, Csúrka Péter színműve, a bemutató parádés szereposztásában.

Szerda este háromnegyed 8 órakor: Herczeg Ferenc premier: **A fekete lovas**, Színmű 3 felvonásban. Rendező: Sármágy Miklós.

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **A fekete lovas**, A. bérletben.

Péntek este háromnegyed 8 órakor: **A fekete lovas**, B. bérletben.

Szombat délután 4 órakor filléres helyárral: **Az Ördög nem alszik**. — Helyárral: 30 fillértől 120 fillérig

Szombat este háromnegyed 8 órakor Kovács György, a kolozsvári Magyar Színház tagjának vendégjátékával: **Mandragora**, Macchiavelli ötlet, Vaszary János feldolgozásában. Az utolsó tíz év legszellemebb színházi műve. Főszerepben: Majláth Mária, Fónay Mártha, Tanay Emil, Berengh Béla. Rendező: Sármágy Miklós. Rendes helyárral.

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: **Erik a bűzkalász**, Korona: **Szerelm és vérped**, Apolló: **Egy csók és más semmi**.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Szépen butorozott szoba azonnalra kiadó, fürdőszoba használattal. Megtekinthető délután 3-tól v. Balan utca 1. ajtó 7. 828

Adás-vétel

Modern díofaháló eladó asztalos Szt István tér 5 (v. Templom tér). 798

Fajalmák: Jonathan, Batul, Sövári, Pármen, Kanadai, stb. — Ugyanott burgonya és hagyma szükségletét mindenképpen legelőbb napi aron beszerezheti. Tóth Kálmán, Nagypiac tér, Telefon 20-68. 812

Szép ház tudósanatorium közelében, kis hold szőlővel, villany, kúttal, eladó. Ertekezni Wesselényi u 2. 820

Szép fekete ebédlőbutor olcsón eladó. Alapi utca 2. ajtó 1. kisudvarban. — Megtekinthető délelőtt 1 óráig. 809

Hülönféle

Ipari áramvezeték mellett legalább 4 munkagépek beszereléséhez alkalmas helyiséget vagy udvarral bére vennék. Ajánlatokat „Nagyudvar” jellegre a kiadóba. 824

Kétezer pengővel rendelkező társat keresek, ipari üzlethez. Cím a kiadóban.

Hó és sárcipőt

gyárilag javítunk

„ELASTICA“

gumiüzem

Szent János utca 32. szám.

Munka, Komoly, Keresztény, Biztos jövő, Azonnalra, Március 1, Megbízható, Szakmabeli, Jó kereset, Anyaországból áttelepülő keresztény kereskedő, Nyugalmasított ig. tanító, Megbízható asszony 7 éves bizonyítvánnyal, jellegre level van a kiadóban, kérjük átvenni.

Budapestre teherautójáratot indítok. Arugyúttás irodában, Kossuth u. 18. szám alatt. Telefon 13-33. Bihari Szabó szállító. 719

Állást nyec

Kerékgyártó, gazdasági gyakorlattal keresetlik, igények és gyakorlat megjelölésével Hosszupályi Gazdaság, — Hosszupályi, Bihar megye. 823

Kerékpározni tudó boltiszolga felvétetik. Róna Andor, Szent László tér 4. szám. 827

Piatal keresztény gépiró és könyvelésben jártas leány felvétetik Balogh Jánosnál. 814

Állást keces

Házmesteri állást keres, fiatal gyermektelen házaspár. Magyar u 38. szám Markovits. 826

Házfelügyelőséget keresek 4 ezerrel, vagy ingatlan fedezettel. Velencepart 29. szuterin 9. 815

Elveszett

Elveszett Ördög János névre szóló iratok. Megtaláló hozza be a kiadóba, jutalomban részesült. 825

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Felelős kiadó: **Dr Paál Árpád**
Felelős szerkesztő: **Dr Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.